

Ljudska univerza Radovljica

**MATEMATIKA ZA 3. LETNIK POKLICNEGA
IZOBRAŽEVANJA**

Nataša Pfajfar, prof.

PRESLIKAVE V RAVNINI

1) ZRCALJENJE TOČKE T ČEZ TOČKO O...

...preslikava točko T v tako točko T' , da je O razpolovišče daljice TT'. Ta preslikava je enaka vrtenju okrog točke O za 180° . Oznaka: $Z_O: T \rightarrow T'$

1.naloga:

V ravnini je točka 0, ki naj bo središče zrcarljenja in poljubna točka T, ki je različna od 0.

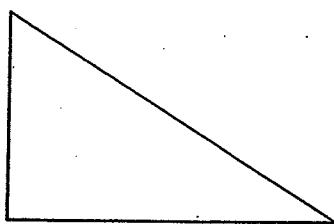
Poisci zrcalno sliko t' točke T glede na točko 0.

2. naloga

V ravnini imamo točke A, B in C ter točko 0. Točka 0 naj bo središče zrcaljenja. Poisci zrcalno sliko za vse tri točke!

KOTNE FUNKCIJE (v pravokotnem trikotniku)

1) KOTNE FUNKCIJE OSTRIH KOTOV:

Naj bo α ostri kot v pravokotnem trikotniku.

- SINUS kota α je enak razmerju med NASPROTNO KATETO kota α in HIPOTENUZO.

$$\sin \alpha = \frac{\text{nasprotna.kateta}}{\text{hipotenuza}}$$

V našem primeru je to:

$$\sin \alpha = \frac{a}{c}$$

- KOSINUS kota α je enak razmerju med PRILEŽNO KATETO kota α in HIPOTENUZO.

$$\cos \alpha = \frac{\text{priležna.kateta}}{\text{hipotenuza}}$$

V našem primeru je to:

$$\cos \alpha = \frac{b}{c}$$

- TANGENS kota α je enak razmerju med NASPROTNO KATETO ter PRILEŽNO KATETO kota α .

$$\tan \alpha = \frac{\text{nasprotna.kateta}}{\text{priležna.kateta}}$$

V našem primeru je to:

$$\tan \alpha = \frac{a}{b}$$

2) ZVEZE MED KOTNIMI FUNKCIJAMI ISTEGA KOTA:

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$$

$$\tan \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}$$

3) TABELA VREDNOSTI KOTNIH FUNKCIJ ZA NEKATERE KOTE:

KOTNA FUNKCIJA	VELIKOST KOTA				
	0°	30°	45°	60°	90°
sin	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1
cos	1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0
tan	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$	/

Vrednosti ostalih ostrih kotov izračunamo s pomočjo kalkulatorja.

4) RISANJE KOTOV S ŠESTILOM

($60^\circ, 120^\circ, 90^\circ, 75^\circ, 45^\circ, 30^\circ, 15^\circ..$)

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

VAJE:

- 1. Poišči dolžine stranic – pravokotni trikotnik**

$$c=14 \text{ cm}$$

$$b=11 \text{ cm}$$

- 2. Poišči dolžine stranic – pravokotni trikotnik**

$$c=34 \text{ cm}$$

$$a=16 \text{ cm}$$

- 3. Poišči dolžine stranic – pravokotni trikotnik**

$$a=6 \text{ cm}$$

$$b=2 \text{ cm}$$

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

4. Izračunaj ploščino pravokotnika v katerem je diagonala 10m in stranica 6m!

5. Kolikšna je diagonala pravokotnika s ploščino 1920 cm^2 in osnovnico 32 cm?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

6. Koliko meri obseg pravokotnika z diagonalo 27,3 m in osnovnico 10,5m?

7. Izračunaj $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\tan \alpha$, $\operatorname{ctg} \alpha$. – pravokotni trikotnik

$$a = 4 \text{ cm}$$

$$b = 3 \text{ cm}$$

8. Izračunaj $\sin \alpha$, $\cos \alpha$, $\tan \alpha$, $\text{ctg } \alpha$. – pravokotni trikotnik

a = 3 cm

c = 10 cm

9. Na štiri mesta natančno izračunaj:

- a) $\sin 69^\circ$
- b) $\cos 32^\circ$
- c) $\tan 43,2^\circ$
- d) $\sin 5^\circ 29'$
- e) $\tan 83^\circ 49'$

10. Na dve mesti natančno izračunaj kot α , če je:

a) $\sin \alpha = \frac{1}{3}$

b) $\sin \alpha = 0,1234$

c) $\cos \alpha = \frac{3}{4}$

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

d) $\cos \alpha = \frac{\sqrt{3}}{3}$

e) $\tan \alpha = 7$

OBSEGI ter PLOŠČINE GEOMETRIJSKIH LIKOV

Obseg poljubnega večkotnika je vsota dolžin vseh njegovih stranic.

Oznaka za obseg je: _____.

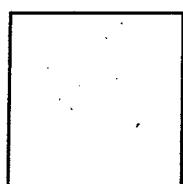
Enota za merjenje obsega je: _____.

Ploščina lika je število, ki nam pove, koliko ploščinskih enot(enotskih kvadratkov) potrebujemo, da dani lik v celoti prekrijemo.

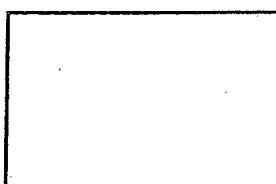
Oznaka za ploščino je: _____.

Enota za izračun ploščine je: _____.

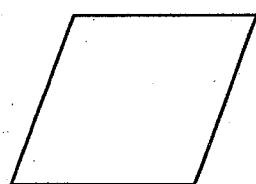
1) KVADRAT

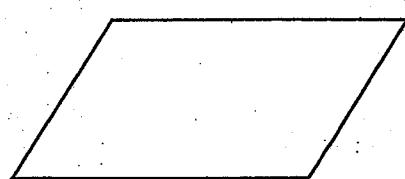
2) PRAVOKOTNIK

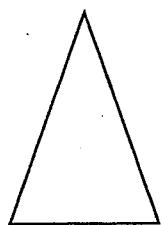
3) ROMB

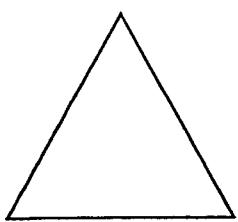
4) PARALELOGRAM

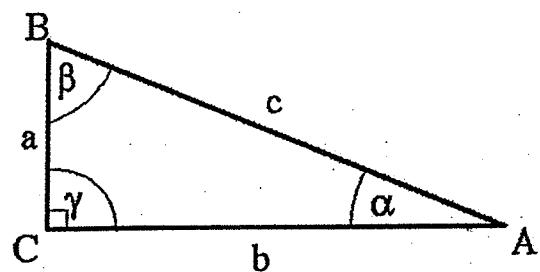
5) TRIKOTNIK

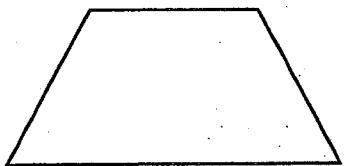
6) ENAKOSTRANIČNI TRIKOTNIK

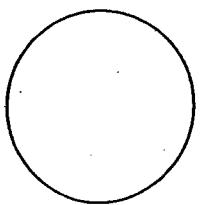
7) PRAVOKOTNI TRIKOTNIK

8) TRAPEZ

9) KROG

1. Koliko meri obseg kvadrata s stranico $a = 5 \text{ cm}$?
2. Koliko meri obseg pravokotnika s stranicami: $a = 2 \text{ cm}$ in $b = 3 \text{ cm}$?
3. Obseg pravokotnika je 30 cm , stranica $a = 5 \text{ cm}$. Koliko meri stranica b ?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

4. Kakšen je obseg pravokotnika s stranicama $a=3,7\text{ cm}$ in $b=2,3\text{ cm}$?

5. Doma imamo vrt pravokotne oblike. Dolžina vrta je 300 m . Ploščina vrta je 1000 m^2 . Radi bi imeli ograjo, cena ograje je 40 eur/m . Koliko denarja potrebujemo?

6. Za tlakovanje $5,5\text{ m}$ dolge garaže so porabili 396 kvadratnih ploščic s stranico 25 cm . Koliko je garaža široka?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

7. Izračunaj stranico v enakostraničnem trikotniku s ploščino 60 cm^2 !

8. Kateti pravokotnega trikotnika merita 10,5 in 14 m. Koliko meri hipotenuza in V_c ?

9. Izračunaj ploščino enakostraničnega trikotnika z osnovnicama $a=8 \text{ cm}$ in $b=12 \text{ cm}$!

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

10. Izračunaj V_c ; plošina trikotnika je 30 cm^2 , $c = 10 \text{ cm}$?

11. Kakšna je stranica kvadrata z diagonalo 1m ?

12. Kakšna je ploščina enakostraničnega trikotnika z osnovnico 10 cm in krakom 13 cm ?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

13. Izračunaj diagonalo kvadrata, če je stranica $a=5\text{cm}$?

14. Ploščina trikotnika je 40 cm^2 , višina je 8 cm . Koliko meri osnovnica a ?

15. Izračunaj ploščino kroga s premerom 4 cm ?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

16. Izračunaj višino paralelograma s stranicami $a=9m$ in $b=12m$ ter ploščino 72 m^2 !

17. Izračunaj ploščino paralelograma z osnovnico $4,3\text{ m}$ in višino $2,7\text{ m}$!

18. Obseg lonca meri 45 cm . Kolikšna je ploščina?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

19. Paralelogram

$v = 6 \text{ cm}$

$\alpha = 30 \text{ st.}$

20. Pravokotni trikotnik

$a = 5 \text{ cm}$

$\alpha = 30 \text{ st.}$

GEOMETRIJSKA TELESA

Geometrijsko telo je strnjen del prostora, omejen s ploskvami. Pomembni lastnosti sta površina in prostornina telesa.

Geometrijska telesa delimo na:

1. **OGLATA TELESA:** to pomeni, da so vse ploskve telesa ravne.
Primer: prizme, piramide
2. **OKROGLA TELESA:** to so telesa, pri katerih je vsaj ena ploskev kriva.
Primer: valj, stožec, krogla

Pojmi, ki nastopajo v geometrijskem telesu, so:

1. OGЛИŠČА: A, B, C, D, E, F, G, H...
2. ROBOVI: a, b, c
3. PLOSKVE: osnovni ploskvi, stranske ploskve
4. POVRŠINA: P
5. PROSTORNINA (VOLUMEN): V

1) POKONČNA PRIZMA

Najbolj znani prizmi sta **KOCKA** in **KVADER**.

KOCKA

To je telo, katerega omejuje 6 kvadratov. Vsi ti kvadrati so skladni.

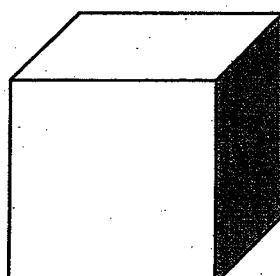
Mejno ploskev, na kateri stoji kocka, in njej vzporedno ploskev imenujemo **osnovni ploskvi** (označimo s črko O).

Ostale ploskev imenujemo **stranske ploskve**. Stranske ploskve sestavljajo plašč kocke (označimo s pl).

Po trije robovi kocke se sekajo v točkah, ki jih imenujemo **oglišča** in označujemo z velikimi tiskanimi črkami (A, B, C, D,...). Kocka ima 8 oglišč.

Če daljica povezuje dve nasprotni oglišči iste ploskve (npr. AF, BE, CH, BG,...), jo imenujemo **ploskovna diagonala**.

Če pa daljica povezuje dve oglišči iz različnih ploskev (npr. AG, BH,...), pa jo imenujemo **telesna diagonala**.

Površina kocke (P) je vsota ploščin vseh ploskev.

$$P = 2 \cdot O + pl$$

$$P = 2 \cdot a^2 + 4 \cdot a^2$$

$$\boxed{P = 6 \cdot a^2}$$

Prostornino ali volumen (V) pa dobimo kot produkt merskih števil dolžine, širine in višine kocke. Ker so vsi tri robovi enaki, je prostornina kocke:

$$V = a \cdot a \cdot a$$

$$\boxed{V = a^3}$$

Če površje kocke razvijemo v ravnino, dobimo mrežo. Ta je sestavljena le iz kvadratov, zato površine ni težko izračunati.

VAJA:

1. Izračunaj površino kocke, ki ima osnovno stranico 0,5 dm. Izračunaj tudi volumen.

2. Površina kocke je 216 cm^2 . Izračunaj osnovno stranico!

KVADER

To je telo, katerega omejuje **6 pravokotnikov**. Po dva nasprotna pravokotnika v kvadru sta skladna.

Mejno ploskev, na kateri stoji kvader, in njej vzporedno ploskev imenujemo **osnovni ploskvi** (označimo s črko **O**).

Ostale ploskeve imenujemo **stranske ploskve**. Stranske ploskeve sestavljajo plašč kvadra (označimo s **pl**).

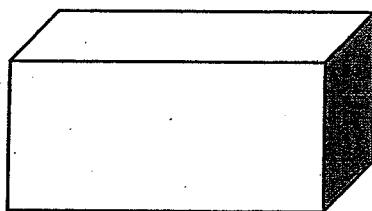
Po trije robovi kvadra se sekajo v točkah, ki jih imenujemo **oglišča** in označujemo z velikimi tiskanimi črkami (**A, B, C, D,...**). Kvader ima **8 oglišč**.

Poljubni dve oglišči kvadra sta povezani z daljico. Če daljica povezuje dve sosednji oglišči, jo imenujemo **rob**. Kvader ima **12 robov**.

Kvader ima tri skupine s po 4 skladnimi in vzporednimi robovi. Zato kvader določajo trije značilni robovi: **dolžina, širina in višina**. Navadno jih po vrsti označimo z **a, b** in **c**.

Če daljica povezuje dve nasprotni oglišči iste ploskve (npr. AF, BE, CH, BG,...), jo imenujemo **ploskovna diagonala**.

Če pa daljica povezuje dve oglišči iz različnih ploskev (npr. AG, BH,...), pa jo imenujemo **telesna diagonala**.

Površina kvadra (P) je vsota ploščin vseh ploskev.

$$P = 2 \cdot O + pl$$

$$P = 2 \cdot a \cdot b + (2 \cdot a \cdot c + 2 \cdot b \cdot c)$$

$$\boxed{P = 2 \cdot (a \cdot b + a \cdot c + b \cdot c)}$$

Prostornino ali volumen (V) pa dobimo kot produkt merskih števil dolžine, širine in višine kocke.

$$\boxed{V = a \cdot b \cdot c}$$

Če površje kvadra razvijemo v ravnino, dobimo **mrežo**. Ta je sestavljena **6 pravokotnikov**, in sicer s **3 pari skladnih pravokotnikov**.

VAJA:

Izračunaj površino kvadra, če je širina osnovne ploskve 5 cm, dolžina 0,2 cm, stranica c= 3cm.

VAJA:

Volumen kvadra je 121 cm^3 , a = 5cm, stranica b= 12 cm, koliko je višina?

2) POKONČNA PIRAMIDA

Piramida je oglato telo, ki ga omejujejo **1 osnovna ploskev**, in sicer n-kotnik in pa **plašč**, to je **n trikotnikov** ($n \geq 3$), ki se stikajo v skupni točki- v vrhu.

Stranske ploskve se sekajo v **stranskih robovih**. Presečišča stranskih ploskev z osnovno ploskvijo so **osnovni robovi**. To so stranice osnovne ploskve.

Da je piramida **pokončna**, pomeni, da so vsi stranski robovi piramide med seboj enaki in pada višina v središče njene osnovne ploskve.

PRAVILNA 4-STRANA PIRAMIDA

Površino piramide sestavljata osnovna ploskev O in plašč pl.

Osnovna ploskev pravilne 4-strane piramide je prvilni štirikotnik, torej kvadrat.

Plašč pravilne 4-strane piramide pa sestavljajo 4 skladni enakokraki trikotniki. Vsota njihovih ploščin je enaka ploščini plašča piramide.

Če je a dolžina stranice osnovne ploskve in v_s dolžina višine stranske ploskve, sledi, da je

površina pravilne 4-strane piramide(P) vsota ploščin vseh ploskev:

$$P = O + pl$$

$$P = a^2 + 4 \cdot p_{\Delta}$$

$$P = a^2 + 4 \cdot \frac{a \cdot v_s}{2}$$

$$\boxed{P = a^2 + 2 \cdot a \cdot v_s}$$

Prostornino ali volumen (V) pa dobimo kot tretjino prostornine pravilne 4-strane prizme z enako osnovno ploskvijo ter višino.

$$V = \frac{1}{3} \cdot O \cdot v$$

$$\boxed{V = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot v}$$

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

VAJE:

1. Izračunaj površino in volumen 4 strane piramide, če je:

Pl.osn.ploskve 25 cm^2

$v = 12 \text{ cm}$

2. Izračunaj površino 4 strane piramide, če je $a = 3 \text{ cm}$, $v = 12 \text{ cm}^3$?

3. Izračunaj ploščino osnovne ploskve 4 strane piramide, če je:

$V = 123 \text{ cm}^2$

$v = 12 \text{ cm}!$

3) POKONČNI VALJ

Valj je telo, omejeno z dvema skladnima in vzporednima krogoma in eno krivo ploskvijo.

Kroga s središčema S_1 in S_2 imenujemo **osnovni ploskvi valja** (O).

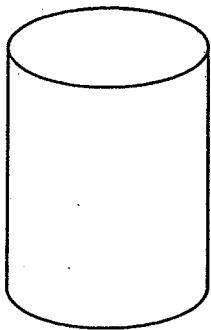
Krivo ploskev pa imenujemo **plašč valja** (pl).

Os valja (s) je premica skozi središči osnovnih ploskev (S_1 in S_2).

Višina valja (v) je razdalja med osnovnima ploskvama.

Stranica valja je daljica na plašču valja, vzporedna z osjo (s) in s krajiščema na osnovni ploskvi.

Valj je pokončen, če je dolžina stranice enaka dolžini višine ($s = v$), sicer je poševen.

Površina pokončnega valja je vsota ploščin dveh osnovnih ploskev in plašča:

$$P = 2 \cdot O + pl$$

$$P = 2 \cdot \pi \cdot r^2 + v \cdot (2 \cdot \pi \cdot r)$$

$$\boxed{P = 2 \cdot \pi \cdot r(r + v)}$$

Prostornina pokončnega valja je enaka produktu ploščine osnovne ploskve in višine valja:

$$V = O \cdot v$$

$$\boxed{V = \pi \cdot r^2 \cdot v}$$

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

Vaja:

Izračunaj ploščino pokončnega valja, če velja:

$$R = 10 \text{ cm}$$

$$v = 15 \text{ cm}$$

4) POKONČNI STOŽEC

Stožec je okroglo telo, omejeno s krogom in krivo ploskvijo.

Krog je osnovna ploskev stožca, kriva ploskev pa je njegov plašč.

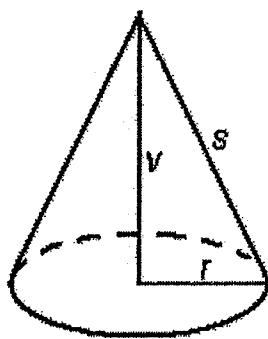
Stranica stožca (s) je daljica, ki veže vrh stožca s poljubno točko na krožnici.

Višina stožca (v) je razdalja od vrha stožca do osnovne ploskve.

Os stožca (p) je premica skozi vrh stožca in središče osnovne ploskve.

Polmer stožca (r) je polmer njegove osnovne ploskve.

Stožec je **pokončen**, če je njegova os pravokotna na ravnino osnovne ploskve, sicer je poševen. Stranice pokončnega stožca imajo enake dolžine. Pri pokončnem stožcu sta višina in os stožca enaki.

Površina pokončnega stožca pa je:

$$P = O + pl$$

$$P = \pi \cdot r^2 + \pi \cdot r \cdot s$$

$$\boxed{P = \pi \cdot r(r + s)}$$

Prostornina stožca je enaka tretjini prostornine valja z enako osnovno ploskvijo ter višino:

$$V = \frac{1}{3} \cdot O \cdot v$$

$$\boxed{V = \frac{1}{3} \cdot \pi r^2 \cdot v}$$

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

VAJA:

1. Izračunaj površino in volumen pokončnega stožca če je:
stranica stožca: 20 cm
 $r = 5 \text{ cm}$.

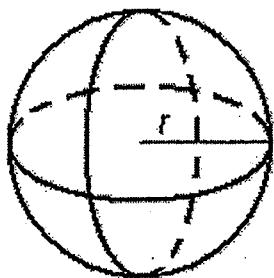
2. Izračunaj površino in volumen pokončnega stožca če je:
stranica= 5 cm
 $r = 2 \text{ cm}$

5) KROGLA

Krogla je geometrijsko telo, omejeno s krognim ploskvijo, ki ji rečemo sfera ali obla.

Polmer krogle je razdalja med središčem krogle (S) in poljubno točko sfere.

Vsaka točka sfere je od središča enako oddaljena.

Površina krogle:

$$P = 4 \cdot \pi \cdot r^2$$

Prostornina krogle:

$$V = \frac{4}{3} \cdot \pi \cdot r^3$$

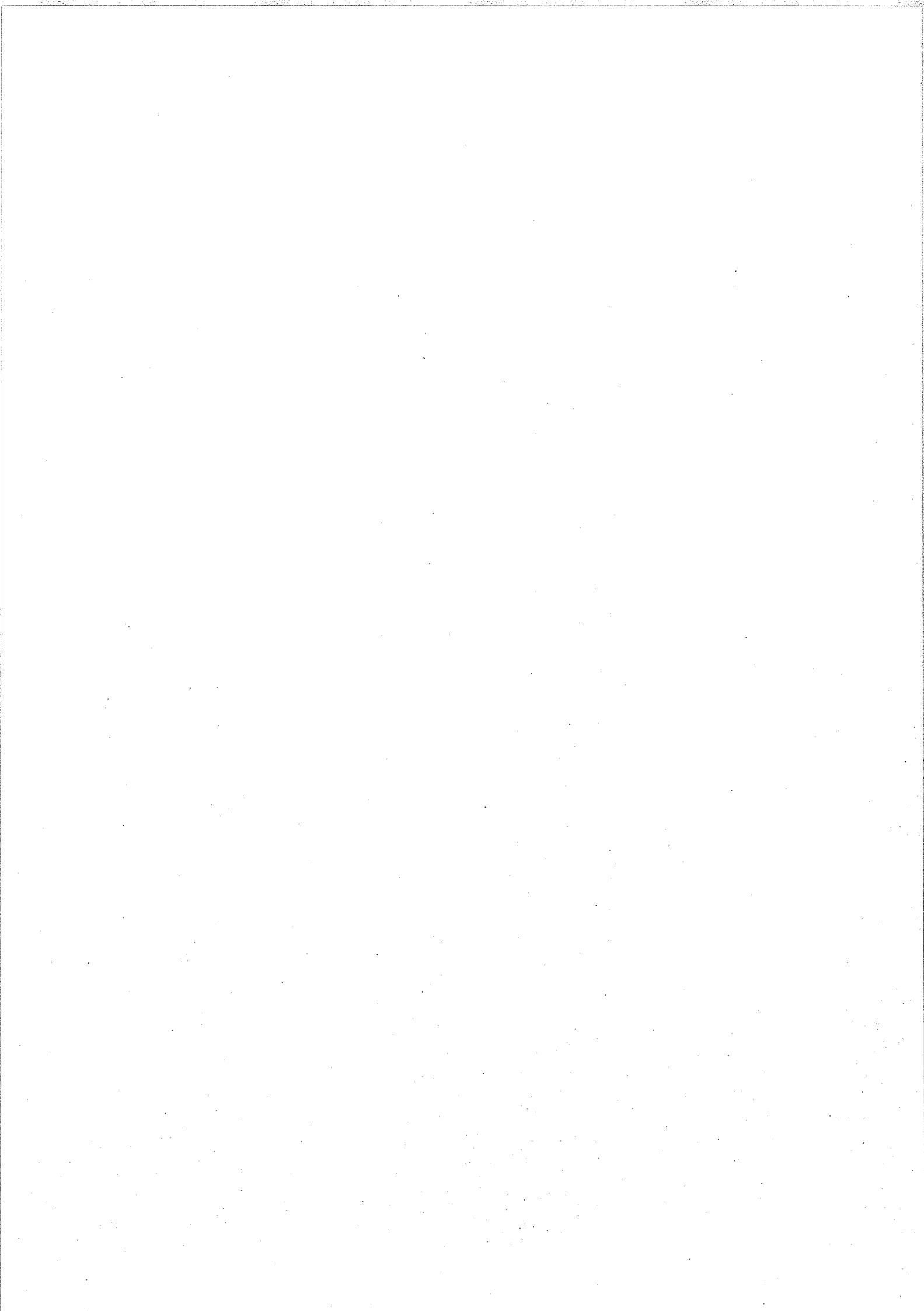
Matematika za 3. letnik poklicnih šol

1. Vaja: Izračunaj volumen in površino krogle, če je polmer 3 cm!

2. Površina krogle je 400 cm^2 . Koliko je volumen?

Matematika za 3. letnik poklicnih šol

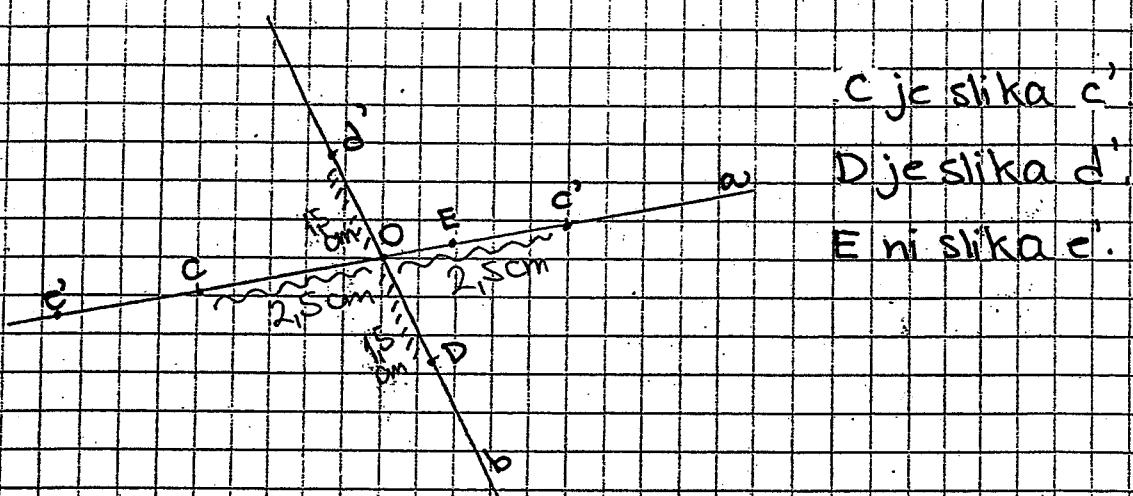
3. Vaja: Izračunaj volumen in površino krogle, če je polmer 10 cm!

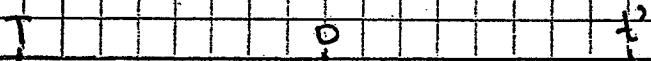
- PRESLIKANE V RAVNINI - SLETNIK

1. ZRCALJENJE TOČKE T ČEZ TOČKO O.

Nekav točka je sliku druge točke pri zrcaljenju čez točko O, če je točka O razpoložče daljice, ki obe točki ponezuje. Točko O imenujemo središče zrcaljenja.

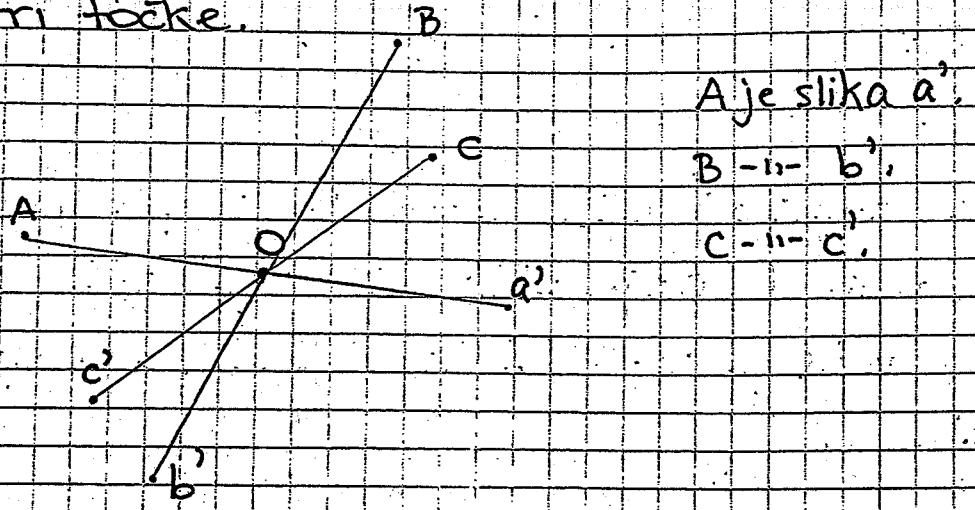

- a.) V ravni je dana točka O , ki naj bo središče zrcaljenja in poljubna točka T , ki je različna od O . Poisci zrcalno sliko T' točke T glede na točko O .

b.) V ravnini imamo točke A, B in C ter točko O. (2)

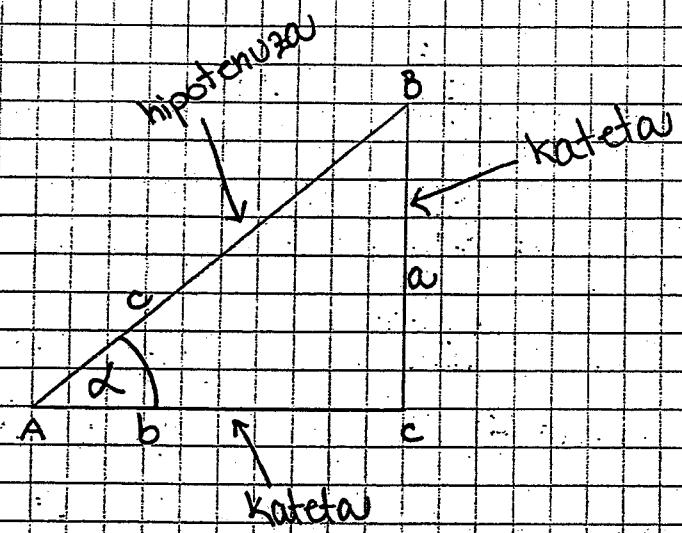
Točka O naj bo središče zrcaljenja. Poisci zrcalno sliko za vse tri točke.

A je slika a' .

B -ii- b' .

C -ii- c' .

Formule:

$$\sin \alpha = \frac{\text{nasprona kateta}}{\text{hipotenusa}} = \frac{a}{c}$$

$$\cos \alpha = \frac{\text{priležná kateta}}{\text{hipotenusa}} = \frac{b}{c}$$

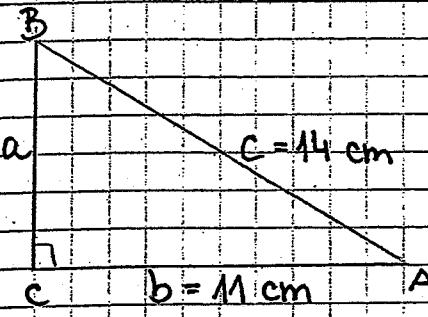
$$\tan \alpha = \frac{\text{nasprona kateta}}{\text{priležná kateta}} = \frac{a}{b}$$

$$\operatorname{ctg} \alpha = \frac{\text{priležná kateta}}{\text{nasprona kateta}} = \frac{b}{a}$$

Pořaď do řádků:

(4)

1.)

$$a^2 = c^2 - b^2$$

$$a^2 = 14^2 - 11^2$$

$$a^2 = 196 - 121$$

$$a^2 = 75$$

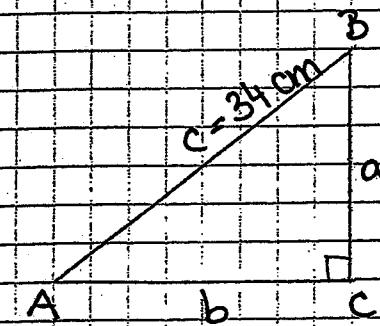
$$a = \sqrt{75}$$

$$a = ?$$

$$\text{ř: } a = 8,66 \text{ cm}$$

$$a = 8,66 \text{ cm}$$

2.)

$$b^2 = c^2 - a^2$$

$$b^2 = 34^2 - 16^2$$

$$b^2 = 1156 - 256$$

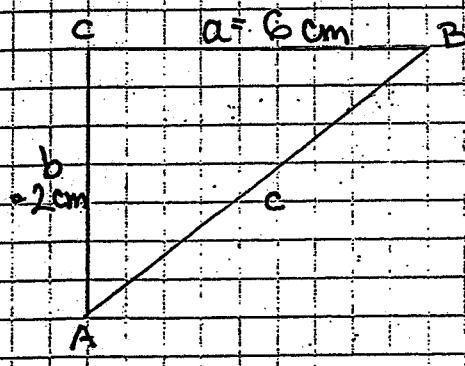
$$b^2 = 900$$

$$b = \sqrt{900}$$

$$b = ? \quad \text{ř: } b = 30 \text{ cm}$$

$$b = 30 \text{ cm}$$

3.)

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c^2 = 6^2 + 2^2$$

$$c^2 = 36 + 4$$

$$c^2 = 40$$

$$c = ? \quad \text{ř: } c = 6,32 \text{ cm}$$

$$c = \sqrt{40}$$

$$c = 6,32 \text{ cm}$$

$$a^2 = c^2 - b^2$$

$$a^2 = 8^2 - 4^2$$

$$a^2 = 64 - 16$$

$$a^2 = 48$$

$$a = \sqrt{48}$$

$$a = 6,92 \text{ cm}$$

$$a = 6,92 \text{ cm}$$

5.)

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c^2 = 10^2 + 10^2$$

$$c^2 = 100 + 100$$

$$c^2 = 200$$

$$c = \sqrt{200}$$

$$c = 14,14 \text{ cm}$$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c^2 = 10^2 + 10^2$$

$$c^2 = 100 + 100$$

$$c^2 = 200$$

$$c = \sqrt{200}$$

$$c = 14,14 \text{ cm}$$

6.) Izračunaj ploščino pravokotnika, v katerem je diagonalna stranica 10m in stranica a 6m.

$$b^2 = c^2 - a^2$$

$$b^2 = 100 - 36$$

$$b^2 = 64$$

$$b = \sqrt{64}$$

$$b = 8 \text{ m}$$

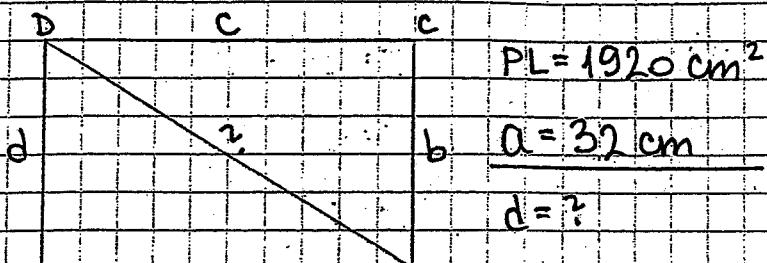
$$PL = a \cdot b$$

$$PL = 6 \text{ m} \cdot 8 \text{ m}$$

$$PL = 48 \text{ m}^2$$

7.) Kolikšna je diagonala pravokotnika s ploščino 1920 cm^2 in osnovnico 32 cm ?

(6)

$$b = pl : a$$

$$b = 1920 : 32$$

$$\underline{b = 60 \text{ cm}}$$

$$d^2 = a^2 + b^2$$

$$d^2 = 32^2 + 60^2$$

$$d^2 = 1024 + 3600$$

$$d^2 = 4624$$

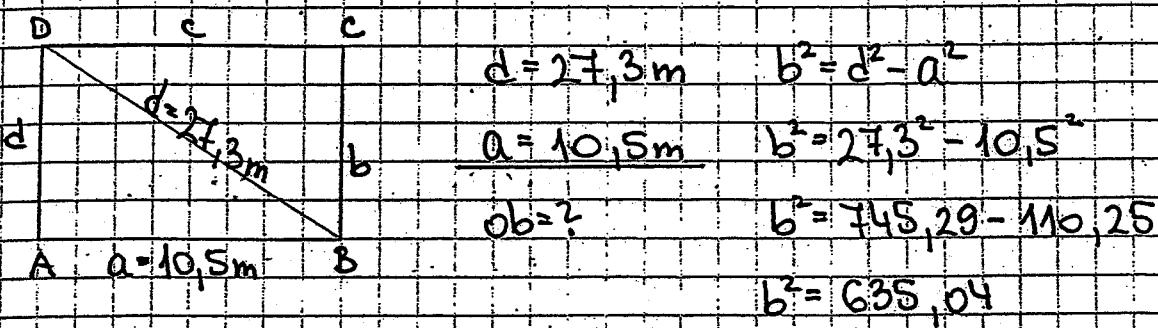
$$d = \sqrt{4624}$$

$$\underline{d = 68 \text{ cm}}$$

$$2: d = 68 \text{ cm}$$

$$b = 60 \text{ cm}$$

8.) Koliko meri obseg pravokotnika z diagonalo $27,3 \text{ m}$ in osnovnico $10,5 \text{ m}$?

$$\text{OBSEG} = 2a + 2b$$

$$\text{ob} = 2a + 2b$$

$$\text{ob} = 2 \cdot 10,5 + 2 \cdot 25,2$$

$$\text{ob} = 21 + 50,4$$

$$\underline{\text{ob} = 71,4 \text{ m}}$$

$$b = \sqrt{635,04}$$

$$\underline{b = 25,2 \text{ m}}$$

$$2: \text{ob} = 71,4 \text{ m}$$

$$b = 25,2 \text{ m}$$

$\Rightarrow$ vedno velja le v pravokotnem trikotniku.

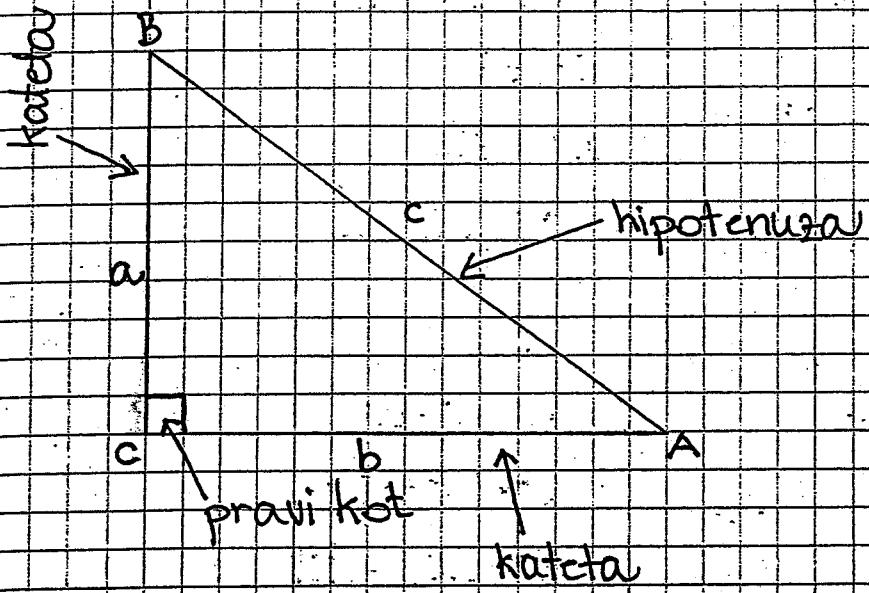
$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$a^2 = c^2 - b^2$$

$$b^2 = c^2 - a^2$$

(1)

(2)

Kvadrat hipotenize je enak vsoti kvadratov obič kater.

Naloga:

Katera $a = 18 \text{ cm}$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

Katera $b = 24 \text{ cm}$

$$c^2 = 18^2 + 24^2$$

$$c = ?$$

$$c^2 = 324 + 576$$

$$\therefore c = 30 \text{ cm}$$

$$c = \sqrt{300}$$

$$c = 30 \text{ cm}$$

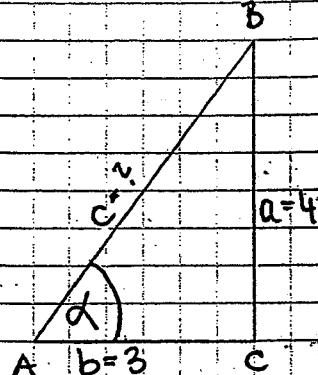
1.) Izračunaj:

$$-\sin \alpha$$

$$-\cos \alpha$$

$$-\tan \alpha$$

$$-\operatorname{ctg} \alpha$$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$\sin \alpha = \frac{\text{naspr kat.}}{\text{hipoten.}}$$

$$c^2 = 4^2 + 3^2$$

$$\sin \alpha = \frac{4}{5}$$

$$\cos \alpha = \frac{\text{prična kat.}}{\text{hipotenusa}}$$

$$c^2 = 16 + 9$$

$$\sin \alpha = 0,8$$

$$\cos \alpha = \frac{3}{5}$$

$$c^2 = 25$$

$$c = \sqrt{25}$$

$$\tan \alpha = \frac{\text{naspr kat.}}{\text{prična kat.}}$$

$$c = 5$$

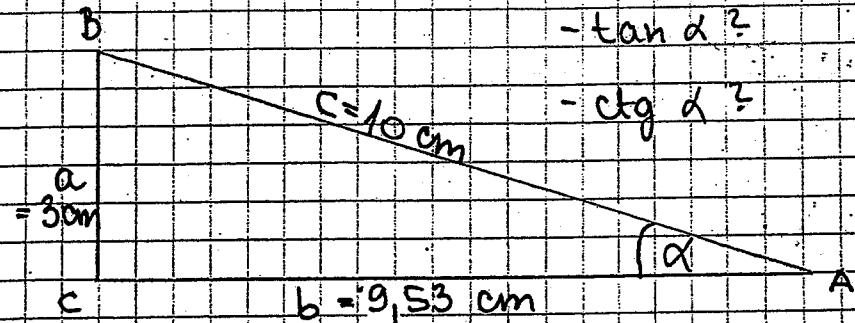
$$\operatorname{ctg} \alpha = \frac{\text{prična kat.}}{\text{naspr kat.}}$$

$$\tan \alpha = \frac{4}{3}$$

$$\operatorname{ctg} \alpha = \frac{3}{4}$$

$$\tan \alpha = 1\frac{1}{3}$$

$$\operatorname{ctg} \alpha = 0,75$$

$$b^2 = c^2 - a^2 \quad \sin \alpha = \frac{a}{c} \quad \cos \alpha = \frac{b}{c}$$

$$b^2 = 10^2 - 3^2 \quad \sin \alpha = \frac{3}{10} \quad \cos \alpha = \frac{9,53}{10}$$

$$b^2 = 100 - 9 \quad \sin \alpha = 0,3 \quad \cos \alpha = 0,95$$

$$b^2 = 91$$

$$b = \sqrt{91} \quad \tan \alpha = \frac{a}{b} \quad \operatorname{ctg} \alpha = \frac{b}{a}$$

$$\underline{b = 9,53 \text{ cm}} \quad \tan \alpha = \frac{3}{9,53} \quad \operatorname{ctg} \alpha = \frac{9,53}{3}$$

$$\tan \alpha = 0,31 \quad \operatorname{ctg} \alpha = 3,17$$

$$\tan \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}$$

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$$

1.) NALOGA: Izračunaj na 4 mestu natančno: (10)

a.) $\sin 69^\circ = 0,9336$! DEG !

b.) $\cos 32^\circ = 0,8480$

c.) $\tan 43,2^\circ = 0,9391$

d.) $\sin 5^\circ 29' = 0,09556$

e.) $\tan 83^\circ 49' = 9,2301$

2.) NALOGA: Na dve mesti natančno izračunaj kot α , če je:

a.) $\sin \alpha = \frac{1}{3} = 0,34$! RAD ! $\rightarrow$ shift $\rightarrow \sin^{-1}(1:3) = \dots$

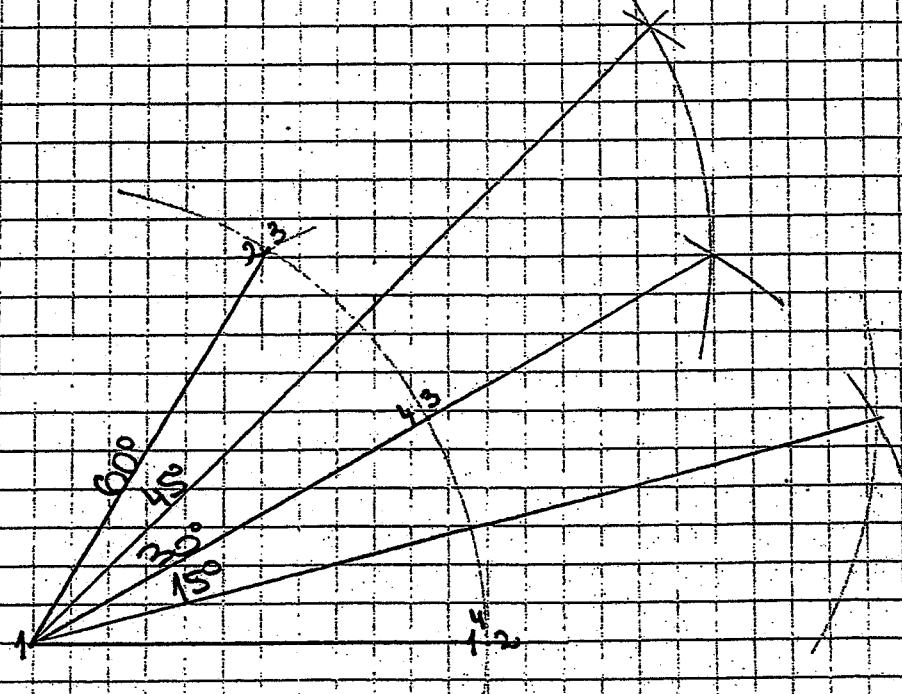
b.) $\sin \alpha = 0,1234 = 0,12$

c.) $\cos \alpha = \frac{3}{7} = 0,72$

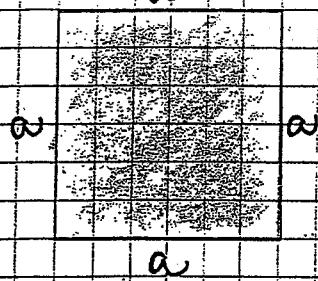
d.) $\cos \alpha = \frac{\sqrt{3}}{3} = 0,96$

e.) $\tan \alpha = 7 = 1,43$

RISANJE KOTON S ŠESTILOM

1.) KVADRAT:

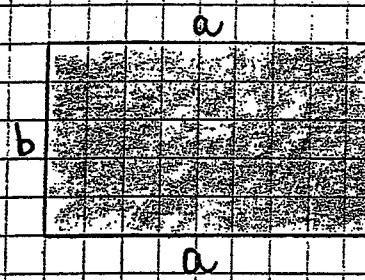

$$PL = a \cdot a = a^2 = \text{cm}^2, \text{m}^2 \dots$$

→ enota ploščine je kvadrat!

$$OB = 4 \cdot a \quad (\text{cm}, \text{m} \dots)$$

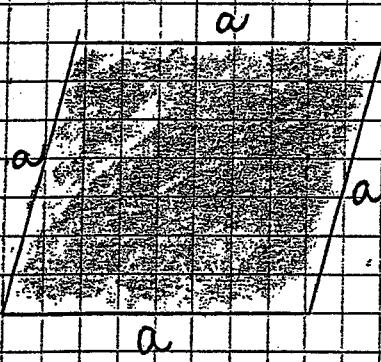
2.) PRAVOKOTNIK:

$$PL = a \cdot b = \text{cm}^2, \text{m}^2 \dots$$

$$OB = 2a + 2b$$

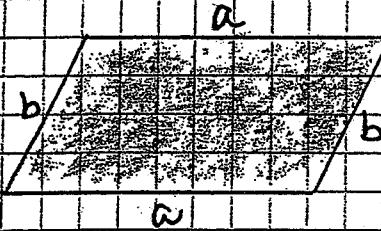
3.) ROMB:

$$PL = a \cdot a = a^2 = \text{cm}^2, \text{m}^2 \dots$$

$$OB = 4a$$

4.) PARALELOGRAM:

$$PL = a \cdot b = \text{cm}^2, \text{m}^2 \dots$$

$$OB = 2a + 2b$$

1.) Koliko meri obseg kvadrata s stranicami: $a = 5 \text{ cm}$? 92

$$Ob = 4 \cdot a$$

$$Ob = 4 \cdot 5$$

$$\underline{\underline{Ob = 20 \text{ cm}}}$$

2.) Koliko meri obseg pravokotnika s stranicami:

$$a = 2 \text{ cm} \text{ in } b = 3 \text{ cm}$$

$$Ob = 2a + 2b$$

$$Ob = 2 \cdot 2 + 2 \cdot 3$$

$$Ob = 4 + 6$$

$$\underline{\underline{Ob = 10 \text{ cm}}}$$

3.) Obseg pravokotnika je 30 cm , stranica $a = 5 \text{ cm}$.

Koliko meri stranica b ?

$$Ob = 2a + 2b$$

$$2b = Ob - 2a$$

$$2b = 30 - 2 \cdot 5$$

$$2b = 30 - 10$$

$$2b = 20$$

$$\underline{\underline{b = 10 \text{ cm}}}$$

13

$$\begin{aligned} pl = a^2 & \quad a^2 = 36^2 & ob = 4a \\ ob = 4a & \quad a = \sqrt{36} & ob = 4 \cdot 6 \\ & \quad a = 6 \text{ cm} & ob = \underline{\underline{24 \text{ cm}}} \end{aligned}$$

5.) Kakšen je obseg pravokotnika s stranicami:

$$a = 3,7 \text{ cm} \text{ in } b = 2,3 \text{ cm}^2$$

$$ob = 2a + 2b$$

$$ob = 2 \cdot 3,7 + 2 \cdot 2,3$$

$$ob = 7,4 + 4,6$$

$$ob = \underline{\underline{12 \text{ cm}}}$$

6.) Doma imamo vrt pravokotne oblike. Dolžina vrtu je 300m. Ploščina vrtaja je 1000 m². Radi bi imeli ograjo, cena ograje je 40 €/m. Koliko je potrebujemo?

$$A = 300 \text{ m}$$

$$PL = 1000 \text{ m}^2$$

$$B = ?$$

$$DB = ?$$

$$pl = a \cdot b$$

$$b = \frac{pl}{a}$$

$$b = \frac{1000}{300}$$

$$b = \underline{\underline{3,33 \text{ m}}}$$

$$ob = 2a + 2b$$

$$ob = 2 \cdot 300 + 2 \cdot 3,33$$

$$ob = 600 + 6,66$$

$$ob = \underline{\underline{606,66 \text{ m}}}$$

$$606,66 \cdot 40 =$$

$$24266,40 \text{ €}$$

Odg.: Za ograjo potrebujemo 24266,40 €.

7.) Radi bi ogradili pravokotni vrt ploščine 1470 m^2 in ena stranica dolga 42 m . Koliko vas bo stala ograja, če stane $1 \text{ m } 20 \text{ €}$?

(14)

$$PL = 1470 \text{ m}^2$$

$$PL = a \cdot b$$

$$ob = 2a + 2b$$

$$A = 42 \text{ m}$$

$$b = \frac{PL}{a}$$

$$ob = 2 \cdot 42 + 2 \cdot 35$$

$$B = ?$$

$$b = \frac{1470}{42}$$

$$ob = 84 + 70$$

$$OB = ?$$

$$b = 35 \text{ m}$$

$$\underline{\underline{ob = 154 \text{ m}}}$$

$$154 \cdot 20 = 3080 \text{ €}$$

Odg.: Za ograjo potrebujemo 3080 € .

8.) Za tlakovanje $5,5 \text{ m}$ dolge garaze so porabili 396 kvadratnih ploščic s stranicami 25 cm .

Koliko je široka garaza?

$$\text{dolžina} = 5,5 \text{ m}$$

$$PL (\text{ploščice}) = 25 \cdot 25 = 625 \text{ cm}^2$$

$$\text{ploščice } 25 \times 25 \text{ (396 kos)}$$

$$PL (\text{vseh ploščic skupaj}) =$$

$$\text{širina} = ?$$

$$625 \times 396 =$$

$$247,500 \text{ cm}^2 = \underline{\underline{24,75 \text{ m}^2}}$$

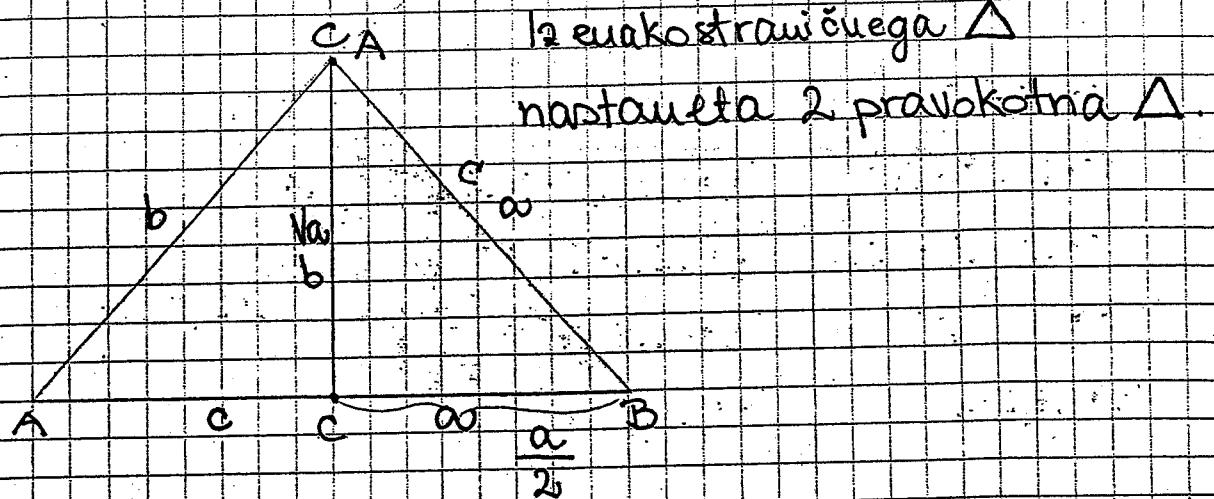
$$PL = a \cdot b$$

$$b = \frac{PL}{a}$$

$$b = \frac{24,75 \text{ m}^2}{5,5 \text{ m}}$$

$$\underline{\underline{b = 4,5 \text{ m}}}$$

Odg.: Garaza je široka $4,5 \text{ m}$.

$$V = \frac{a \cdot \sqrt{3}}{2}$$

$$pl = \frac{a^2 \cdot \sqrt{3}}{4}$$

1.) Izračunaj stranico a v enakostraničnem trikotniku s ploščino 60 cm^2 .

$$pl = \frac{(a)^2 \cdot \sqrt{3}}{4} \cdot 4$$

$$a^2 = \frac{4pl}{\sqrt{3}}$$

$$4pl = \frac{a^2 \cdot \sqrt{3} \cdot 4}{4}$$

$$a^2 = \frac{4 \cdot 60 \text{ cm}^2}{\sqrt{3}}$$

$$4pl = (a^2) \cdot \sqrt{3}$$

$$a^2 = \frac{240 \text{ cm}^2}{\sqrt{3}}$$

$$a^2 = \frac{16pl}{\sqrt{3}}$$

$$a^2 = 138,72$$

$$a = \sqrt{138,72}$$

$$a = 11,78 \text{ cm}$$

Stranica a meri $11,78 \text{ cm}$.

2) Kateri pravokotnega trikotnika merita $10,5\text{ m}$ in 14 m .

Koliko meri hipotenaza in V_c ?

116

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c^2 = 10,5^2 + 14^2$$

$$c^2 = 110,25 + 196$$

$$c = \sqrt{306,25}$$

$$c = 17,5\text{ m}$$

$$V_c = (14\text{ m})^2 - (8,75\text{ m})^2$$

$$V_c = 196 - 76,56$$

$$V_c = \sqrt{119,44}$$

$$V_c = 10,93\text{ m}$$

$$c = ?$$

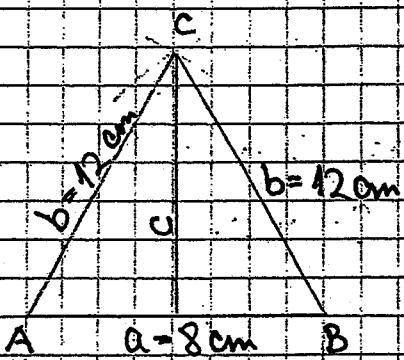
$$V_c = ?$$

$$a = 10,5\text{ cm}$$

3.) Izračunaj plosčino enakostroanicnega trikotnika z osnovico a

$$a = 8\text{ cm}$$
 in $b = 12\text{ cm}$

$$P_t = \frac{a \cdot V_a}{2}$$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$b^2 = 4^2 + 12^2$$

$$b^2 = 144 - 16$$

$$b = \sqrt{128}$$

$$b = 14,42\text{ cm}$$

pravokotnika ▷ stranicami $a = 2 \text{ dm}$ in $b = 15 \text{ cm}$. (11)

$$a = 20 \text{ cm}$$

$$b = 15 \text{ cm}$$

$$\text{ob} = ?$$

$$\text{pl} = ?$$

$$d = ?$$

$$\text{ob} = 2a + 2b$$

$$\text{ob} = 2 \cdot 20 + 2 \cdot 15$$

$$\text{ob} = 40 + 30$$

$$\underline{\text{ob} = 70 \text{ cm}}$$

$$\text{pl} = a \cdot b$$

$$\text{pl} = 20 \cdot 15$$

$$\text{pl} = 300 \text{ cm}^2$$

$$\underline{d^2 = a^2 + b^2}$$

$$d^2 = a^2 + b^2$$

$$d^2 = 400 + 225$$

$$d^2 = 625$$

$$\underline{d = 25 \text{ cm}}$$

5.) Izračunaj površino kvadrata z obsegom 13,6 km.

$$\text{ob} = 4 \cdot a$$

$$a = \frac{\text{ob}}{4}$$

$$a = \frac{13,6}{4}$$

$$a = 3,4 \text{ km}$$

$$\text{pl} = a \cdot a$$

$$\text{pl} = 3,4 \cdot 3,4$$

$$\underline{\text{pl} = 11,56 \text{ km}^2}$$

6.) Izračunaj obseg, površino ter stranico b , pravokotnika z diagonalo 5 cm in stranico $a = 3 \text{ cm}$.

$$b^2 = d^2 - a^2$$

$$b^2 = 5^2 - 3^2$$

$$b^2 = 25 - 9$$

$$b^2 = 16$$

$$\underline{b = 4 \text{ cm}}$$

$$\text{ob} = 2a + 2b$$

$$\text{ob} = 2 \cdot 3 + 2 \cdot 4$$

$$\text{ob} = 6 + 8$$

$$\underline{\text{ob} = 14 \text{ cm}}$$

$$\text{pl} = a \cdot b$$

$$\text{pl} = 3 \cdot 4$$

$$\underline{\text{pl} = 12 \text{ cm}^2}$$

TRIKOTNIK

(P)

$$p_e = \frac{\text{čestica} \cdot V}{2}$$

$$p_e = \frac{c \cdot (c)}{2} / \cdot 2$$

PRIMER:

$$p_e = 30 \text{ cm}^2$$

$$c = 10 \text{ cm}$$

$$V_c = ?$$

$$2p_e = \frac{c \cdot V_c}{2} \cdot 2$$

$$2p_e = c \cdot V_c / :c$$

$$\frac{2p_e}{c} = \frac{c \cdot V_c}{c}$$

$$\frac{2p_e}{c} = V_c$$

F.) Kako je stranica kvadrata 2 diagonale 1m?

$$d = \sqrt{2} \cdot a$$

$$a = \frac{d}{\sqrt{2}}$$

$$a = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$a = 0,707 \text{ m}$$

z osnownicą 10cm i Krakom 13cm.

(19)

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$pl = \frac{a \cdot \sqrt{a}}{2}$$

$$b^2 = c^2 - a^2$$

$$pl = \frac{10 \cdot 12}{2}$$

$$b^2 = 13^2 - 5^2$$

$$pl = \frac{12 \cdot 12}{2}$$

$$b^2 = 144$$

$$\underline{pl = 60 \text{ cm}^2}$$

$$\underline{b = 12 \text{ cm}}$$

b

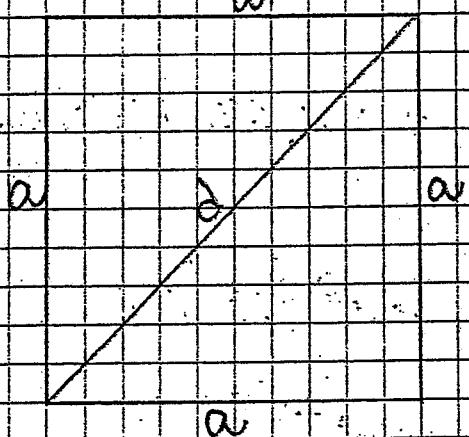
A

$\overbrace{a=5 \text{ cm}}$

krak = 13 cm

a

KVADRAT:

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$d^2 = a^2 + a^2$$

$$d = a^2 + a^2$$

$$d^2 = 2a^2$$

$$d = \sqrt{2a^2}$$

$$d = \sqrt{2} \cdot \sqrt{a^2}$$

$$d = \sqrt{2} \cdot a$$

9.) Izračunaj diagonalo kvadrata, če je stranica $a = 5\text{ cm}$.
Izračunaj tudi obseg.

(20)

$$d = \sqrt{2} \cdot a \quad \underline{\text{ob}} = 4 \cdot a$$

$$d = 1,41 \cdot 5 \quad \underline{\text{ob}} = 4 \cdot 5$$

$$\underline{d = 7,05\text{ cm}} \quad \underline{\text{ob} = 20\text{ cm}}$$

10.) Izračunaj diagonalo kvadrata s stranicami $a = 1\text{ cm}$.

$$d = \sqrt{2} \cdot a$$

$$d = 1,41 \cdot 1$$

$$\underline{d = 1,41\text{ cm}}$$

11.) Ploščina trikotnika je 40 cm^2 , višina je 8 cm . Koliko meni osnovnica a ?

$$\text{pl} = 40\text{ cm}^2$$

$$v = 8\text{ cm}$$

$$a = ?$$

$$\text{pl} = \frac{a \cdot v}{2} \quad | \cdot 2$$

$$2\text{pl} = \frac{a \cdot v}{2} \cdot 2$$

$$2\text{pl} = a \cdot v$$

$$a = \frac{2\text{pl}}{v}$$

$$a = \frac{2 \cdot 40\text{ cm}^2}{8\text{ cm}}$$

$$a = \frac{80\text{ cm}^2}{8\text{ cm}}$$

$$\underline{a = 10\text{ cm}}$$

višimo 20 cm.

21

$$pl = \frac{a \cdot Va}{2}$$

$$pl = \frac{22 \cdot 20}{2}$$

$$pl = \frac{440}{2}$$

$$\underline{\underline{pl = 220 \text{ cm}^2}}$$

13) Izračunaj višius trikotnika s plotčiuo 30 cm^2 in stranico

$$c = 10 \text{ dm}.$$

$$pl = \frac{c \cdot (10)}{2} / : 2$$

$$Vc = \frac{2 \cdot pl}{c}$$

$$2pl = \frac{c \cdot Vc \cdot 2}{2}$$

$$Vc = \frac{2 \cdot 30 \text{ cm}^2}{10 \text{ dm}}$$

$$2pl = c \cdot Vc / : c$$

$$Vc = \frac{60 \text{ cm}^2}{10 \text{ dm}}$$

$$\frac{2pl}{c} = \frac{c \cdot Vc}{c}$$

$$\underline{\underline{Vc = 6 \text{ dm}}}$$

$$\underline{\underline{\frac{2pl}{c} = Vc}}$$

14) Izračunaj stranico ar trikotnika s plotčiuo 40 cm^2 in $V = 8 \text{ cm}$.

$$pl = \frac{a \cdot Va}{2} / : 2$$

$$a = \frac{2 \cdot pl}{Va}$$

$$2pl = \frac{a \cdot Va \cdot 2}{2}$$

$$a = \frac{2 \cdot 40 \text{ cm}^2}{8 \text{ cm}}$$

$$2pl = a \cdot Va$$

$$a = \frac{80 \text{ cm}^2}{8 \text{ cm}}$$

$$a = \frac{2pl}{Va}$$

$$\underline{\underline{a = 10 \text{ cm}}}$$

KROG:

(22)

r^2 = PREMER

$r = \text{POLMER}$

$$O = 2\pi r$$

$$pl = \pi r^2$$

$$\pi = \pi = 3,14$$

SHIFT → EXP

15.) Izračunaj ploščino kroga s premerom 4 cm.

$$pl = ?$$

$$R = 4 \text{ cm}$$

$$r = \frac{R}{2} = \frac{4}{2} = 2 \text{ cm}$$

$$pl = \pi r^2 = \pi \cdot 2^2 = 3,14 \cdot 4 = \underline{\underline{12,57 \text{ cm}^2}}$$

16.) Obseg konca meri 45 cm. Kolikšna je ploščina?

$$O = 2\pi r$$

$$pl = \pi r^2 = 3,14 \cdot 51,40 = \underline{\underline{161,47 \text{ cm}^2}}$$

$$r = \frac{O}{2\pi}$$

$$r = \frac{45}{2\pi}$$

$$r = \frac{45}{6,28}$$

$$r = \underline{\underline{7,17 \text{ cm}}}$$

$$r = 8 \text{ cm}$$

$$D = ?$$

$$D = 2\pi r$$

$$D = 2 \cdot 3,14 \cdot 8$$

$$D = 50,27 \text{ cm}$$

(23)

2) Kakšen je polmer kroga s ploščino 80 cm^2 ?

$$pR = 80 \text{ cm}^2$$

$$r = ?$$

$$pR = \pi r^2$$

$$r^2 = \frac{pR}{\pi}$$

$$r^2 = \frac{80}{3,14}$$

$$r^2 = 25,48$$

$$r = 5,05 \text{ cm}$$

3) Izračunaj ploščino kroga s premerom 12 cm .

$$R = 12 \text{ cm}$$

$$pR = ?$$

$$r = \frac{R}{2} = \frac{12}{2} = 6 \text{ cm}$$

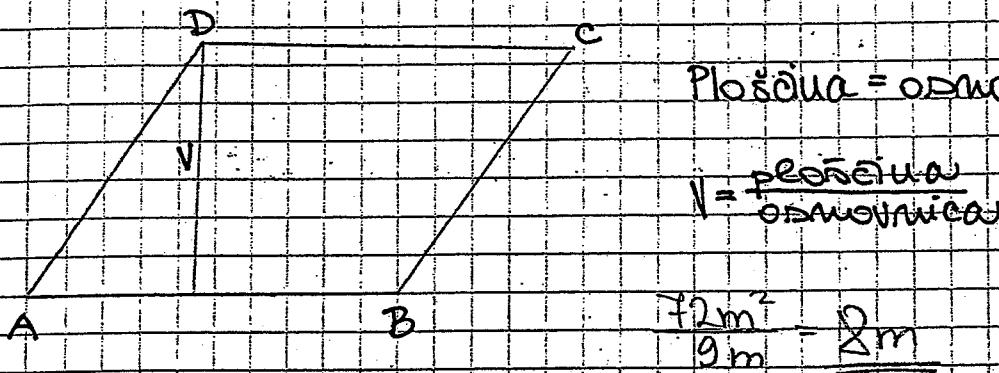
$$pR = \pi r^2 = 3,14 \cdot 6^2 =$$

$$3,14 \cdot 36 = 113,04 \text{ cm}^2$$

4.) Izračunaj višinu paralelograma s stranicami

$a = 9\text{ m}$ in $b = 12\text{ m}$ ter ploščino 72 m^2

(24)

Višina je 8 m .

5.) Izračunaj ploščino paralelograma z osnovico $4,3\text{ m}$
in višino $2,7\text{ m}$.

$$\text{osnova} = 4,3\text{ m}$$

$$V = 2,7\text{ m}$$

$$p\ell = o \cdot V$$

$$p\ell = 4,3 \cdot 2,7$$

$$p\ell = 11,61\text{ m}^2$$

6.) Izračunaj višino paralelograma s ploščino 120 cm^2
in osnovico 15 cm .

$$p\ell = o \cdot V$$

$$V = \frac{p\ell}{o}$$

$$V = \frac{120\text{ cm}^2}{15\text{ cm}}$$

$$V = 8\text{ cm}$$

$$V = 6 \text{ cm}$$

$$\alpha = 30^\circ$$

Délka strany = ?

Plánová = ?

Din $\alpha = \frac{\text{naspr.kateta}}{\text{hipotenusa}}$

$$\sin \alpha = \frac{\text{výšina}}{a} = \frac{V}{a}$$

$$\sin 30 = \frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{V}{a}$$

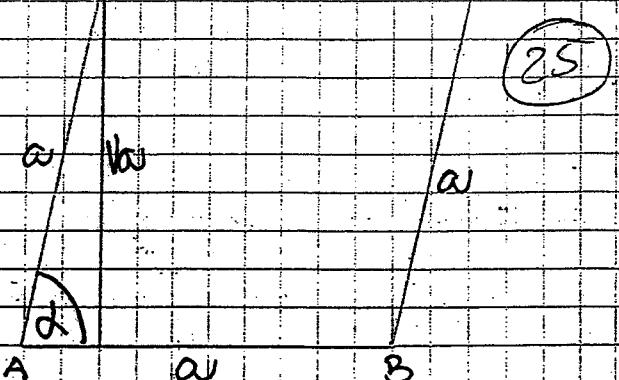
$$\frac{1}{2} = \frac{6}{a} \parallel \cdot a$$

$$\frac{1 \cdot a}{2} = \frac{6 \cdot a}{2}$$

$$\frac{a}{2} = 6 \parallel \cdot 2$$

$$\frac{a \cdot 2}{2} = 6 \cdot 2$$

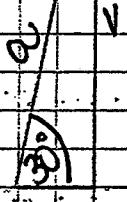
$$\underline{a = 12 \text{ cm}}$$

(25)

V = naspr.kateta

a = hipotenusa

8.) Stranica a meri 5 cm, kot $\alpha = 30^\circ$. Izračunaj višino?

$$a = 5 \text{ cm}$$

$$\alpha = 30^\circ$$

$$v = ?$$

(26)

$$a = \text{hipotenusa} \quad a = 5 \text{ cm}$$

$$\alpha = 30^\circ$$

$$v = ? \text{ maspr. kateta}$$

$$\sin \alpha = \frac{\text{maspr. kateta}}{\text{hipotenusa}}$$

$$\sin \alpha = \frac{v}{a}$$

$$\sin 30 = \frac{v}{5}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{v}{5} | \cdot 5$$

$$\frac{1}{2} = \frac{v}{5} | \cdot 5$$

$$\frac{5}{2} = v$$

$$v = 2\frac{1}{2}$$

$$v = 2,5 \text{ cm}$$

* I KINO I I N I N I *

(27)

$$a = 4 \text{ cm}$$

$$V_a = 2 \text{ cm}$$

$$pl = ?$$

$$pl = \frac{a \cdot V_a}{2}$$

$$pl = \frac{4 \text{ cm} \cdot 2 \text{ cm}}{2}$$

$$pl = \underline{\underline{4 \text{ cm}^2}}$$

a.) Plošina trikotnika je 72 cm^2 , $a = 8 \text{ cm}$. Koliko je visina?

$$pl = \frac{a \cdot V_a}{2} | \cdot 2$$

$$2pl = a \cdot V_a \cdot 2$$

$$2pl = a \cdot V_a$$

$$V_a = \frac{2pl}{a}$$

$$V_a = \frac{2 \cdot 72 \text{ cm}^2}{8 \text{ cm}}$$

$$V_a = \frac{144 \text{ cm}^2}{8 \text{ cm}}$$

$$V_a = \underline{\underline{18 \text{ cm}}}$$

• KOCKA:

(28)

a.) Izračunaj površinu kocke, ki ima osnovno stranico $0,5 \text{ cm}$. ($= 5 \text{ cm}$). Izračunaj tudi volumen.

$$P = 2 \cdot a^2 + 4 \cdot a^2$$

$$P = 6a^2$$

$$P = 6 \cdot 5^2$$

$$P = 6 \cdot 25$$

$$\underline{\underline{P = 150 \text{ cm}^2}}$$

$$V = a^3$$

$$V = 5^3$$

$$V = 125 \text{ cm}^3$$

b.) Površina kocke je 216 cm^2 . Izračunaj osnovno stranico.

$$P = 6a^2$$

$$a^2 = \frac{P}{6}$$

$$a^2 = \frac{216}{6}$$

$$a^2 = 36$$

$$a = \underline{\underline{6 \text{ cm}}}$$

(27) Izračunaj površinu kvadra, če je širina osnovne ploskve 5 cm, dolžina 0,2 cm, stranica c = 3 cm.

$$a = 0,2 \text{ cm}$$

$$b = 5 \text{ cm}$$

$$c = 3 \text{ cm}$$

$$P_L = 2(a \cdot b + a \cdot c + b \cdot c)$$

$$P_L = 2 \cdot (0,2 \cdot 5 + 0,2 \cdot 3 + 5 \cdot 3)$$

$$P_L = 2 \cdot (1 + 0,6 + 15)$$

$$P_L = 2 \cdot 16,6$$

$$P_L = \underline{\underline{33,2 \text{ cm}^2}}$$

$$P_L = ?$$

$$V = ?$$

$$V = a \cdot b \cdot c$$

$$V = 0,2 \cdot 5 \cdot 3$$

$$V = \underline{\underline{3 \text{ cm}^3}}$$

Volumen kvadra je 121 cm^3 , a = 5 cm, stranica b = 12 cm.

Koliko je višina (c) ?

$$V = a \cdot b \cdot (c)$$

$$c = \frac{V}{a \cdot b}$$

$$c = \frac{121 \text{ cm}^3}{5 \text{ cm} \cdot 12 \text{ cm}}$$

$$c = \frac{121 \text{ cm}}{60}$$

$$c = \underline{\underline{2,02 \text{ cm}}}$$

• KROGLA :

(30)

$$r = 3 \text{ cm}$$

$$P = ?$$

$$V = ?$$

$$P = 4 \cdot \pi \cdot r^3$$

$$P = 4 \cdot \pi \cdot 3^3$$

$$P = 4 \cdot \pi \cdot 27$$

$$\underline{P = 339,30 \text{ cm}^2}$$

$$V = \frac{4}{3} \cdot \pi \cdot r^3$$

$$V = \frac{4}{3} \cdot \pi \cdot 27^3$$

$$V = 4 \cdot \pi \cdot 9$$

$$\underline{V = 113,10 \text{ cm}^3}$$

Površina krogle je 400 cm^2 . Koliko je volumen?

$$P = 4 \cdot \pi \cdot r^3$$

$$V = \frac{4}{3} \cdot \pi \cdot r^3$$

$$r^3 = \frac{P}{4 \cdot \pi}$$

$$V = \frac{4}{3} \cdot \pi \cdot 2,32^3$$

$$r^3 = \frac{400}{4 \cdot \pi}$$

$$V = \frac{4}{3} \cdot \pi \cdot 12,48^3$$

$$r^3 = 12,56$$

$$V = 4 \cdot \pi \cdot 4,16$$

$$\underline{r = 2,32 \text{ cm}}$$

$$V = 52,27 \text{ cm}^3$$

(3.1)

Izračunaj površinu 4 strane piramide, če je:

$$a = 3 \text{ cm}$$

$$r = 12 \text{ cm}$$

$$P = ?$$

$$V = ?$$

$$P = a^2 + 2 \cdot a \cdot r$$

$$P = 3^2 + 2 \cdot 3 \cdot 12$$

$$P = 9 + 72$$

$$P = \underline{\underline{81 \text{ cm}^2}}$$

$$V = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot r$$

$$V = \frac{1}{3} \cdot 3^2 \cdot 12$$

$$V = \frac{1}{3} \cdot 9 \cdot 12$$

$$V = \underline{\underline{36 \text{ cm}^3}}$$

Izračunaj površino osnovne ploskve 4 strane piramide, če je:

$$V = 123 \text{ cm}^3$$

$$V = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot r / \cdot 3$$

$$pr = a \cdot r$$

$$r = 12 \text{ cm}$$

$$3V = \frac{1 \cdot a^2 \cdot r}{3} \cdot 3$$

$$pr = 5,55 \cdot 5,55$$

$$pr = \underline{\underline{30,80 \text{ cm}^2}}$$

$$3V = (a^2) \cdot r$$

$$a^2 = \sqrt{\frac{3 \cdot V}{r}}$$

$$a^2 = \sqrt{\frac{3 \cdot 123}{12}}$$

$$a^2 = \sqrt{\frac{369}{12}}$$

$$a^2 = 30,75 \text{ cm}^2$$

$$a = \underline{\underline{5,55 \text{ cm}}}$$

izračunaj površino in volumen 4 strane piramide, če je:

$$pl. osn. ploskve = 25 \text{ cm}^2$$

(37)

$$r = 12 \text{ cm}$$

$$P = ?$$

$$V = ?$$

$$P = a^2 + 2 \cdot a \cdot r \quad pl = a^2 = a^2 = PL = a^2 = \sqrt{25} =$$

$$V = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot r \quad a = 5 \text{ cm}$$

$$P = a^2 + 2 \cdot a \cdot r \quad V = \frac{1}{3} \cdot a^2 \cdot r$$

$$P = 5^2 + 2 \cdot 5 \cdot 12 \quad V = \frac{1}{3} \cdot 5^2 \cdot 12$$

$$P = 25 + 120 \quad V = \frac{1}{3} \cdot 25 \cdot 12$$

$$P = 145 \text{ cm}^2 \quad V = 1 \cdot 25 \cdot 4$$

$$V = \underline{\underline{100 \text{ cm}^3}}$$

• VALJ:

izračunaj površino pokrovčka valja, če je:

$$R = 10 \text{ cm}$$

$$r = 15 \text{ cm}$$

$$P = 2 \pi r (r + r)$$

$$V = \pi r^2 \cdot v$$

$$P = ?$$

$$P = 2 \cdot \pi \cdot 5 (5+12)$$

$$V = \pi \cdot 25 \cdot 12$$

$$V = ?$$

$$P = \underline{\underline{628,32 \text{ cm}^2}}$$

$$V = \underline{\underline{1178,1 \text{ cm}^3}}$$

(53)

izračunaj površino in volumen pokončnega stožca,
če je:

$$\text{stranica stožca} = 20 \text{ cm}$$

$$r = 5 \text{ cm}$$

$$P = ?$$

$$V = ?$$

$$c = 20 \text{ cm}$$

$$a = 5 \text{ cm}$$

$$b^2 = c^2 - a^2$$

$$b^2 = 20^2 - 5^2$$

$$b^2 = 400 - 25$$

$$b^2 = \sqrt{375}$$

$$b = 19,36 \text{ cm}$$

$$P = \pi \cdot r(r + s) \quad V = \frac{1}{3} \cdot \pi r^2 \cdot v$$

$$P = \pi \cdot 5(5 + 20) \quad V = \frac{1}{3} \cdot \pi \cdot 5^2 \cdot 19,36 \quad \text{znamo? Dink delit}$$

$$P = 392,70 \text{ cm}^2 \quad V = \frac{1}{3} \cdot \pi \cdot 25 \cdot 19,36 \quad \Delta = 3$$

$$V = 506,84 \text{ cm}^3$$

$$c = 5 \text{ cm} \text{ (stranica)}$$

$$r = 2 \text{ cm}$$

$$P = ?$$

$$V = ?$$

$$b^2 = c^2 - a^2$$

$$b^2 = 5^2 - 2^2$$

$$b^2 = 25 - 4^2$$

$$b^2 = \sqrt{21}$$

$$b = 4,58 \text{ cm}$$

$$P = \pi \cdot r(r + s) \quad V = \frac{1}{3} \cdot \pi \cdot 2^2 \cdot 4,58$$

$$P = \pi \cdot 2 \cdot (2 + 5) \quad V = \frac{1}{3} \cdot \pi \cdot 4 \cdot 4,58$$

$$P = \pi \cdot 2 \cdot 7 \quad V = 19,18 \text{ cm}^3$$

$$P = 43,93 \text{ cm}^2$$

1.) Izračunaj obseg in ploščino pravokotnika:

(34)

$$a = 4 \text{ cm}$$

$$ob = 2a + 2b \quad pl = a \cdot b$$

$$b = 5 \text{ cm}$$

$$ob = 2 \cdot 4 + 2 \cdot 5 \quad pl = 4 \cdot 5$$

$$ob = ?$$

$$ob = 8 + 10 \quad pl = 20 \text{ cm}^2$$

$$pl = ?$$

$$ob = 18 \text{ cm}$$

2.) Izračunaj na 3 decimalke nustanov:

$$\sin 50^\circ = 0,766$$

$$\cos 49^\circ = 0,656$$

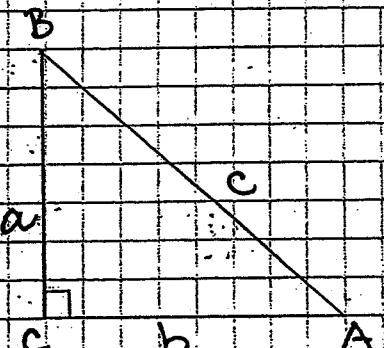
$$\tan 43,2^\circ = 0,939$$

$$\sin 3,29^\circ = 0,057$$

$$\sin 180^\circ = 0,000$$

3.) Izračunaj sinx, cosx in tanx.

$$a = 5 \text{ cm}$$

$$b = 3 \text{ cm}$$

$$c = ?$$

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c^2 = 5^2 + 3^2$$

$$c^2 = 25 + 9$$

$$c = \sqrt{34}$$

$$c = 5,83 \text{ cm}$$

$$\sin x = \frac{a}{c}$$

$$\sin x = \frac{5}{5,83}$$

$$\sin x = 0,86$$

$$\cos x = \frac{b}{c}$$

$$\cos x = \frac{3}{5,83}$$

$$\cos x = 0,51$$

$$\tan x = \frac{a}{b}$$

$$\tan x = \frac{5}{3}$$

$$\tan x = 1,67$$

T.) 12 cm výšky pravouhlého trojúhelníku

$$a = 12,3 \text{ cm}$$

$$\sqrt{a} = 2 \text{ cm}$$

$$pl = ?$$

$$pl = \frac{a \cdot \sqrt{a}}{2}$$

(35)

$$pl = \frac{12,3 \cdot 2}{2}$$

$$pl = \frac{24,6}{2}$$

$$pl = \underline{\underline{12,3 \text{ cm}}}$$

5) Izračunaj stranice v rovnostranném trojúhelníku
s ploščido 36 cm².

$$pl = 36 \text{ cm}^2$$

$$a = ?$$

$$pl = \frac{(a)^2 \sqrt{3}}{4} / 4$$

$$4pl = \frac{a^2 \cdot \sqrt{3} \cdot 4}{4}$$

$$4pl = a^2 \cdot \sqrt{3}$$

$$a^2 = \frac{4pl}{\sqrt{3}}$$

$$a^2 = \frac{144}{\sqrt{3}}$$

$$a^2 = \sqrt{83,14}$$

$$a = \underline{\underline{9,12 \text{ cm}}}$$

6.) Izračunaj ploščino in obseg kroga s premerom 20 cm.

(36)

$$2 = 20 \text{ cm} = r = 10 \text{ cm}$$

$$pl = ?$$

$$ob = ?$$

$$ob = 2\pi r$$

$$ob = 2\pi \cdot 10$$

$$ob = \underline{\underline{62,83 \text{ cm}}} \quad pl = \pi \cdot 100$$

$$pl = \underline{\underline{314,16 \text{ cm}^2}}$$

f.) Izračunaj obseg enakostraničnega trikotnika
s ploščino $4 \cdot \sqrt{3} \text{ cm}^2$.

$$pl = 4 \cdot \sqrt{3} \text{ cm}^2 = 6,93 \text{ cm}^2$$

$$ob = ?$$

$$pl = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} \quad | \cdot 4$$

$$ob = 3a$$

$$4pl = \frac{a^2 \sqrt{3} \cdot 4}{4} \quad | \cdot \frac{1}{4}$$

$$ob = 3a$$

$$ob = \underline{\underline{12 \text{ cm}}}$$

$$4pl = a^2 \cdot \sqrt{3}$$

$$a^2 = \frac{4pl}{\sqrt{3}}$$

$$a^2 = 4 \cdot 6,93$$

$$\sqrt{3}$$

$$a^2 = \frac{27,72}{\sqrt{3}}$$

$$a^2 = \sqrt{16}$$

$$a = \underline{\underline{4}}$$

(37)

$a = 8,5 \text{ cm}$

$d = ?$

$pl = ?$

$d^2 = a^2 + b^2$

$d^2 = 8,5^2 + 8,5^2$

$d^2 = 72,25 + 72,25$

$d^2 = \sqrt{144,5}$

$d = \underline{\underline{12,02 \text{ cm}}}$

$pl = a \cdot a$

$pl = 8,5 \cdot 8,5$

$pl = \underline{\underline{72,25 \text{ cm}^2}}$

9.) Izračunaj ploščino enakostraničnega trikotnika, če je:

$$a = 32 \text{ mm} = 3,2 \text{ cm} \quad pl = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$pl = ? \quad pl = \frac{3,2^2 \cdot \sqrt{3}}{4}$$

$$pl = \frac{10,24 \cdot \sqrt{3}}{4}$$

$$pl = \frac{17,44}{4}$$

$$pl = \underline{\underline{4,43 \text{ cm}^2}}$$

10.) Izračunaj ploščino pravokotnega trikotnika,

$$\text{če je: } a = 3 \text{ cm}$$

$$pl = \frac{a \cdot b}{2}$$

$$b = 5 \text{ cm}$$

$$pl = ?$$

$$pl = \frac{3 \cdot 5}{2}$$

$$pl = \frac{15}{2}$$

$$pl = \underline{\underline{7,5 \text{ cm}^2}}$$

11.) Izračunaj višinu trikotnika, če je:

$$pl = 20 \text{ cm}^2$$

$$a = 4,2 \text{ cm}$$

$$v = ?$$

$$va = \frac{2 \cdot pl}{a}$$

$$va = \frac{2 \cdot 20}{4,2}$$

$$va = \frac{40}{4,2} \text{ cm}^2$$

$$va = 9,52 \text{ cm}$$

38

12.) Izračunaj višino paralelograma s ploščino 100 cm^2

in osnovnico 12 cm .

$$pl = 100 \text{ cm}^2$$

$$o = 12 \text{ cm}$$

$$v = ?$$

$$pl = o \cdot v$$

$$v = \frac{pl}{o}$$

$$v = \frac{100 \text{ cm}^2}{12 \text{ cm}}$$

$$v = 8,33 \text{ cm}$$